

Posudek na bakalářskou práci	
☐ školitelský posudek ☒ oponentský posudek	Jméno posuzovatele: Vojtěch Fiala Datum: 27.8.2021
Autor: Šárka Provazníková	
Název práce: Percepce důvěryhodnosti lidského obličeje v závislosti na socioekonomickém statusu: Mezikulturní perspektiva	
☒ Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel). ☐ Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.	
Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...) Předložená práce si klade za cíl shrnout současné poznatky z oblasti vnímané obličejové důvěryhodnosti. Dílčími cíli jsou přehledy poznatků o vlivu socioekonomického statusu, dětských rysů, atraktivity a etnicity na vnímanou důvěryhodnost a s ní spojené behaviorální odpovědi. Dále se věnuje způsobu, jakým se ve skupině ustavuje hierarchie a nakolik výběr skupinového lídra souvisí s obličejovými vlastnostmi, zejména pohlavní dvojtvárností a FWHR.	
Struktura (členění) práce: Práce je členěna. Za formálními prohlášeními, českým a anglickým abstraktem a obsahem následuje 10 oddílů, počínaje vymezením cílů, přes kapitoly a podkapitoly pro jednotlivá témata a konče přehledem literatury.	
Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány? Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů? Autorka používá četné (90) evolučně, kognitivně a sociálně psychologické zdroje, zejména ze druhé poloviny dvacátého století (1/3) a z uplynulé části 21. století (2/3). Zdroje jsou citovány relativně správně a odkazy vedoucí většinou k přesnému určení zdroje jsou abecedně seřazeny v seznamu použité literatury. Za zmínku ovšem stojí řada špatně naformátovaných citací. Pro jakékoli příští práce autorce důrazně doporučuji, ať opustí bezbřehou důvěru v citační sw a reference bedlivě přečte a ručně opraví. Citace z encyklopedie Britannica je neakceptovatelná. Autorce bych konečně doporučil, aby citace kladla v textu přímo za dokládané výroky. Dlouhé pasáže bez citací jsou matoucí a komplikují dohledání důkazů.	
Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány? -NA-	
Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň): Formální úroveň práce je velmi dobrá až výborná, v závislosti na kapitole. Je zřejmé, že některé části si po sobě sotva přečetla, jiné napovídají, že autorka odborné psaní ovládá. Práce neobsahuje žádné doprovodné grafy a obrázky, sazba je standardní.	
Splnění cílů práce a celkové hodnocení: Práce dle mého názoru splňuje požadavky k přijetí, a to jak po formální, tak obsahové stránce. Vytyčené cíle v rámci možností plní. Zároveň je však v některých ohledech problematická. Téma, jímž měla být obličejová důvěryhodnost s ohledem na etnické, genderové a socioekonomické odlišnosti v prostoru interpersonálním i kroskulturním, práce příliš rozšiřuje. Spíše se zabývá percepcí prvních dojmů dle obličeje a jejími sociálními dopady (viz https://doi.org/10.1177/0146167217744194 a řadu prací Naline Ambady o „thin-slicing“, jež autorka BP pravděpodobně zná). První dojmy samozřejmě ovlivňují lidské chování vůči bližním, včetně rozhodnutí poskytnout jim důvěru a přizpůsobit tomu své chování (výše vynesenoho trestu, finanční rozhodnutí, volební preference, výběr „přirozeného“ vůdce či vůdkyně,	

agrese). Redukce prvních dojmů na „komu důvěřovat“, o níž se autorka snaží, však není dostatečně zdůvodněná a vysvětlená. Pokud se čtenář snaží práci pochopit jako řešerši na téma vnímané důvěryhodnosti *sensu stricto*, nutně si všimne, že některé kapitoly se ho dotýkají jen částečně (zejm. 3., 7.). Netvrdím, že jejich zařazení je nesmyslné, ale autorce pro budoucí práce doporučuji se více držet tématu, popř. odbočky lépe vysvětlit. Čtenář nemá k dispozici autorčiny informace a pochopení, musí si utvářet vlastní na základě informací z textu. Podstatou bakalářské práce je poskytnout srozumitelný a zacílený přehled tématu. Široké téma nelze na malém prostoru popsat bez problémů, například výběr lídra a vliv dominance a maskulinity na jejich koreláty práce značně zjednodušuje, viz níže. Dále mě zaujala kolísající kvalita textu a různé zaměření různých částí práce – zatímco úvodní oddíly, zejména kapitola 1 (cíle a otázky práce), obsahují místy kostrbaté obraty, z nichž lze jen obtížně odhadovat smysl sdělení, jinde (např. kapitoly 7 a 8), čtenář čte vyspělý, odladěný text. V těchto oddílech mě dále zaráží vysoké množství odkazů na poměrně „staré“ práce (kognitivně a sociálně psychologické výzkumy z 80. a 90. let minulého století). Domnívám se, že v těchto psychologických oborech i v evolučních výzkumech vnímané důvěryhodnosti lze nalézt řadu současných prací, s nimiž je vhodné klasické práce konfrontovat. Jsem proti odsouvání starých prací do knihovního zapomnění, zajímalo by mě nicméně, zda výběr literatury nebyl spíše dopředu dán znalostní bází tvůrce těchto pasáží. Poslední významnou výtku směřuji k oborovému zaměření práce: pro příští práce doporučuji autorce klást větší důraz na evoluční, resp. evolučně-psychologickou stránku probíraných fenoménů. Žádám, aby se autorka k proměnlivé kvalitě, nejednoznačnému zaměření a způsobu provedení literární řešerše v rámci obhajoby vyjádřila.

Další poznámky jsou dílčí: V odborném textu doporučuji nepoužívat řečnické otázky, jakkoli dodávají textu dynamiku. Taktéž shrnutí, provázející každou kapitolu, necht' jsou označena jako shrnutí. Neměla by obsahovat informace, jež spíše odkazují na jiné části práce, případně probírané informace rozšiřují – ovšem bez citací. S ohledem na výše uvedené navrhuji známku „velmi dobře“, ale očekávám, že přijetí a hodnocení práce bude tentokrát významně záviset na průběhu obhajoby.

Otázky a připomínky oponenta:

- (1) Mohla by autorka, s přihlédnutím ke 3. kapitole, definovat pojem „prestiže“, popsat rozdíly mez statusem, dominancí a prestiží a pojmenovat, jaké vlastnosti odlišují hierarchie, jež se na jejich základě ustavují? (náповěda např.: <https://doi.org/10.1177/0963721417714323>)
- (2) Autorka zmiňuje přímou souvislost mezi hladinou testosteronu, maskulinitou a nižší důvěryhodností (kap. 6.1). Mohla by detailněji uvést, jaká je hypotetická vývojová souvislost mezi hladinami testosteronu, rozvojem maskulinních obličejových rysů a psychologickými vlastnostmi? Proč tyto stereotypní psychologické vlastnosti snižují vnímanou důvěryhodnost?
- (3) Je podle autorky atraktivnější průměrový nebo výrazně pohlavně typický (zjednodušeně řečeno pohlavně dvojtvárný) obličej?
- (4) Autorka v kapitole 7 tvrdí, že preference průměrných a symetrických tváří je vrozená a slouží k odhalení nositele dobrých genů. Jaká další (např. obecnější) vysvětlení těchto preferencí existují? Ví autorka o nějaké práci/pracích, jež se snažily nalézt souvislost mezi obličejovou průměrovostí a dalšími vlastnostmi dané osoby (např. zdravím či imunokompetencí)? Pokud takové práce existují, k jakým výsledkům dospěly?

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta (bude zveřejněn)

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis školitele/opponenta: